

Provide a Model on Senior Managers' Decisions Based on Lifestyle and the Mediating Role of Political Action and the Emergence of Conflicts of Interest

Saeed Kooshki-Jahromi^{1,2}, Majid-Reza Karimi^{3*}, Alireza Khoddami³

¹Department of Sociology, Jahrom Branch, Islamic Azad University, Fars, Iran

²Director-General, Foundation for the Preservation and Publication of Sacred Defense Works and Values, Fars, Iran

³Department of Sociology, Jahrom Branch, Islamic Azad University, Fars, Iran

*Corresponding Author: Majid-Reza Karimi, Assistant Professor, Department of Sociology, Jahrom Branch, Islamic Azad University, Fars, Iran. Email: majidrezakarimi@gmail.com

Received: September 26, 2021

Revised: November 16, 2021

Accepted: December 1, 2021

Online Published: December 20, 2021

Abstract

Introduction: Decision making is the essence of managers' activities and is very important in all their tasks. For example, considering the importance of health, it is very important to study the factors affecting the decision-making of managers and decision-makers of the health system, including the Ministry of Health and Medical Education and affiliated organizations (including Iran Health Insurance) and medical universities. The main purpose of this study is to present the decision-making model of senior managers based on the lifestyle and the mediating role of political action.

Methods: The present study is descriptive-correlational in terms of applied purpose and in terms of data collection method. The statistical population of the present study was the senior executives of Fars province. A standard questionnaire was used to collect information. Smart-pls3 software was used to analyze the data.

Results: The results of path analysis showed that lifestyle has a significant effect on political action (Path coefficient = 0.718, $P = 0.001$). Also, political action has a significant effect on the decision-making style of senior executives (Path coefficient = 0.510, $P = 0.001$).

Conclusion: Managers, including the Ministry of Health, affiliated organizations, and universities, generally make decisions that are guided by their personal lifestyle and subsequent political teachings. Even if managers deny that their decisions are free from the origins of lifestyle and political affiliation and party currents, what they do make in practice has been shown to be strongly dependent on lifestyle background mediated by political affiliation. In the light of this conclusion, the issue of conflict of interest in sectors such as the health system and health insurance can be justified.

Keywords: Decision Making, Lifestyle, Politics, Senior Executives, Conflict of Interest

Citation:

Kooshki-Jahromi S, Karimi MR, Khoddami A. Provide a model on senior managers' decisions based on lifestyle and the mediating role of political action and the emergence of conflicts of interest. *Iran J Health Insur.* 2021;5(3):220-30.

ارائه مدل تصمیم‌گیری مدیران ارشد بر اساس سبک زندگی و نقش میانجی کنش سیاسی و ظهور تعارض منافع

سعید کوشکی جهرمی^۱، مجیدرضا کریمی^۲، علیرضا خدای^۳

^۱ گروه جامعه‌شناسی، واحد جهرم، دانشگاه آزاد اسلامی، فارس، ایران

^۲ مدیر کل بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس فارس

^۳ گروه جامعه‌شناسی، واحد جهرم، دانشگاه آزاد اسلامی، فارس، ایران

* نویسنده مسئول: مجیدرضا کریمی، استادیار، گروه جامعه‌شناسی، واحد جهرم، دانشگاه آزاد اسلامی، فارس، ایران.

پست الکترونیک: majidrezakarimi@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۴

تاریخ تصحیح: ۱۴۰۰/۰۸/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۱۰

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۰/۰۹/۲۹

چکیده

مقدمه: تصمیم‌گیری جوهره اصلی فعالیت‌های مدیران است و در تمامی وظایف آنها از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. برای نمونه باتوجه به اهمیت سلامت، بررسی عوامل موثر بر تصمیم‌گیری مدیران و تصمیم‌گیران نظام سلامت اعم از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های وابسته (از جمله بیمه سلامت ایران) و دانشگاه‌های علوم پزشکی اهمیت فراوانی دارد. هدف اصلی این پژوهش ارائه مدل تصمیم‌گیری مدیران ارشد بر اساس سبک زندگی و نقش میانجی کنش سیاسی است.

روش بررسی: پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی و از منظر شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر مدیران ارشد اجرایی استان فارس بودند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات، از پرسشنامه استاندارد استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار smart-pls3 استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحلیل مسیر نشان داد سبک زندگی تاثیر معناداری بر کنش سیاسی دارد ($P=0.001$ ، $\beta=0.718$ ، ضریب مسیر). همچنین کنش سیاسی تاثیر معناداری بر سبک تصمیم‌گیری مدیران ارشد اجرایی دارد ($P=0.001$ ، $\beta=0.001$ ، ضریب مسیر).

نتیجه‌گیری: مدیران، از جمله وزارت بهداشت، سازمان‌های زیرمجموعه و دانشگاه‌ها، عموماً آنچنان تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری می‌کنند که سبک زندگی شخصی و به دنبال آن آموزه‌های سیاسی آنان را راهبری و هدایت می‌کند. حتی اگر مدیران انکار کنند که تصمیمات آنها مبرا از خاستگاه سبک زندگی و وابستگی سیاسی و جریانهای حزبی است، در عمل مشخص شده تصمیم‌گیری آنها وابستگی شدیدی به پیشینه سبک زندگی با میانجی وابستگی سیاسی دارد. در پرتو این نتیجه‌گیری می‌توان موضوع تعارض منافع در بخش‌هایی مانند نظام سلامت و بیمه سلامت را توجیه کرد.

واژگان کلیدی: تصمیم‌گیری، سبک زندگی، سیاست، مدیران ارشد اجرایی، تعارض منافع

مقدمه

ارزیابی و در تمامی افعال و اعمال مدیریت تصمیم‌گیری جزء اصلی و رکن اساسی است. تصمیم‌گیری به عنوان اولین وظیفه مدیر در اداره امور سازمان‌ها به قدری مهم است که برخی از صاحب‌نظران، سازمان را شبکه تصمیم و مدیریت را عمل تصمیم‌گیری تعریف کرده‌اند [۲]. تصمیم‌گیری یکی از مهارت‌های مدیریت است. تجزیه و تحلیل وظایفی که مدیران سازمان‌ها برعهده دارند نظیر برنامه‌ریزی، نظارت و کنترل و ارتباطات نشان می‌دهد که همه این وظایف، تصمیم‌گیری

مدیران همواره بنابر ضرورت شغلی در انجام تمامی وظایف خود با شرایطی مواجه می‌شوند که لزوم اتخاذ تصمیم از جانب آنان ضروری است. به همین دلیل، تصمیم‌گیری یکی از وظایف مهم و اساسی آنان در فرآیندهای سازمانی است [۱]. تصمیم‌گیری از اجزای تفکیک‌ناپذیر مدیریت به شمار می‌آید و در هر مدیریتی به نحوی جلوه‌گر است. در تعیین خط‌مشی‌های سازمان، تدوین اهداف، طراحی سازمان، انتخاب،

حیات اجتماع و انسان را شکل می‌دهد، گفته می‌شود و از ارزش‌های دینی و عرفی جامعه نشأت می‌گیرد. سبک و سلوک زندگی حاکم بر جوامع، نمایانگر فرهنگ، جهان‌بینی و اعتقادات آن جامعه است که در شیوه و نوع حیات افراد جامعه تبلور یافته است. سبک زندگی، نوع دیدگاه و باورهای اصیل و اعتقادات مردم را نشان می‌دهد. شیوه و نوع زندگی مردم، مهم‌ترین بخش از عرصه حیات اجتماعی را تشکیل می‌دهد. از این رو پیروی مردم یک جامعه از سبک و شیوه زندگی اصیل و بومی، لازمه پیشرفت اقتصادی و اجتماعی است [۸]. سبک زندگی به دلیل ارتباط محکمی که با سیاست انتخاب دارد، خود عین سیاست زندگی است. سبک زندگی فرد می‌تواند بر علایق فرد یا منافع او تاثیر مستقیم بگذارد. بنابراین وقتی فرد در موقعیت‌هایی قرار می‌گیرد که باید بین منافع خود و دیگران دست به انتخاب بزند، احتمال گرایش او به اخذ تصمیماتی که منافع یا علایق شخصی‌اش را تامین کند افزایش می‌یابد. این پدیده را «تعارض منافع» می‌نامند. پدیده تعارض منافع، یکی از چالش‌های جدی در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در نهادهای دولتی است که می‌تواند منجر به فساد اداری و اقتصادی شود. برای مثال در نظام سلامت، وقتی پزشکی سهامدار یک مجموعه درمانی است، تمایلات شخصی‌اش می‌تواند باعث افزایش هزینه‌های بیمار به سبب تجویز آزمایشات غیرضروری باشد، یا به لحاظ ساختاری، وزارت بهداشت که نقش تولید نظام سلامت ایران را دارد و معمولاً علاقه‌مند به کاهش یا ثابت نگه داشتن هزینه است، با ارگان‌هایی مانند نظام پزشکی که متولی حقوق صنفی پزشکان است دچار تعارض منافع هستند [۹]. حال اگر در نظام سلامت گرایش‌های سیاسی حاکم بر این سازمان‌ها به واسطه تغییرات هرم قدرت سیاسی کشور تغییر می‌کند، می‌تواند با ایجاد تعارضات منافع سیاسی و فردی منجر به تغییرات برنامه‌ها، اقدامات، تصمیم‌گیری مدیران و غیره شود.

متغیر میانجی این پژوهش که پیونددهنده سبک زندگی و تصمیم‌گیری مدیران ارشد است، کنش سیاسی است. کنش بخشی از رفتار سیاسی است که در قالب موافقت و مخالفت نسبت به روندها و تصمیمات نمود می‌یابد. سبک زندگی و مکان زندگی تجلی‌گاه بروز بخشی از رفتارها و واکنش‌های فردی و سیاسی است [۱۰]. قدرت، قانون علم سیاست است. هر گونه کنشی که یکی از اهداف آن، آگاهانه یا ناآگاهانه در پیوند با قدرت (نقد یا پشتیبانی) تعریف شود، کنش سیاسی است. کنشگران سیاسی در قالب فرد، اجتماع، احزاب، جبهه، حاکمیت و... عرصه قدرت و تصمیم را جولانگاه خواست‌ها، آرمان‌ها و

است. بر همین اساس، تصمیم‌گیری مهم‌ترین و اساسی‌ترین وظیفه هر مدیر، در همه سطوح سازمانی است. در واقع سرنوشت سازمان‌ها به وضعیت و نتیجه‌گیری مدیران بستگی دارد و هر اقدامی از طرف مدیر، نوعی تصمیم‌گیری است [۳]. به عنوان نمونه هربرت سایمون (۱۹۷۴)، تصمیم‌گیری را جوهره اصلی مدیریت می‌داند. به نظر او تصمیم‌گیرنده فردی است که در تقاطع راه‌ها، در لحظه انتخاب آماده است که در یکی از مسیرها پا گذارد. به طور کلی تصمیم‌گیری یکی از چالش‌های مدیران در طول زمان است زیرا آنان در طول ماموریت سازمانی خود با مسائل و موقعیت‌هایی روبه‌رو می‌شوند که نیازمند تصمیم‌گیری است. تصمیماتی که مدیران در طول انجام ماموریت سازمانی خود اتخاذ می‌کنند، عملکرد کارکنان و زندگی آنها را متاثر ساخته و اثربخشی سازمان را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین آنان باید با وظایف خویش و حوزه کاری خود آشنا باشند و خود را در هر لحظه نسبت به اعمال، کردار، تصمیمات و رفتار خود پاسخگو ببینند و برای هر اقدامی دلیلی و برای هر تصمیمی توجیهی معقول داشته باشند. مدیران تصمیمات خود را به سبک‌های مختلف اتخاذ می‌کنند اما این سبک‌ها در طول زندگی شغلی آنان یکسان نبوده و دگرگون می‌شود. سبک تصمیم‌گیری افراد بیانگر الگوی عاداتی است که آنها در هنگام تصمیم‌گیری مورد استفاده قرار می‌دهند. به عبارت دیگر سبک تصمیم‌گیری مدیران پیوند عمیقی با سبک زندگی آنها دارد.

اصطلاح «سبک زندگی» را نخستین بار در سال ۱۹۲۲، آلفرد آدلر، روانشناس اتریشی به عنوان موضوعی مطالعاتی در روانشناسی مطرح کرد [۴] و پس از یک دوره افول، دوباره از سال ۱۹۶۱ مورد اقبال اندیشمندان به ویژه جامعه‌شناسان قرار گرفت [۵]. سبک زندگی را می‌توان مجموعه‌ای کم و بیش جامع از عملکردها تعبیر کرد که فرد آنها را به کار می‌گیرد. این عملکردها نه فقط نیازهای جاری او را برآورده می‌سازد بلکه روایت خاصی را هم که او برای هویت شخصی خویش برمی‌گزیند، در برابر دیگران مجسم می‌سازد. سبک زندگی مجموعه‌ای نسبتاً منسجم از همه رفتارها و فعالیت‌های یک فرد معین در جریان زندگی روزمره است [۶]. براساس تعریفی که سازمان بهداشت جهانی از سبک زندگی ارائه کرده، گفته شده است: «سبک زندگی به معنای شیوه‌ای از زندگی است که مبتنی بر الگوهای قابل شناسایی از رفتاری است که از طریق فعل و انفعال بین ویژگی‌های شخصی فرد، تعاملات اجتماعی و شرایط اقتصادی اجتماعی و محیطی زندگی فرد تعیین شود.» [۷]. سبک زندگی، به تمامی مبانی و اصولی که متن و بطن

حمایت زیاد و با زمان محدود با افزایش پیچیدگی تصمیم‌گیری، تصمیم بگیرند. مسئله توسعه قابلیت تصمیم‌گیری همچنان به عنوان یک چالش باقی مانده است [۱۳].

سبک‌های تصمیم‌گیری

سبک تصمیم‌گیری افراد بیانگر الگوی عاداتی است که آنها در هنگام تصمیم‌گیری مورد استفاده قرار می‌دهند. به عبارت دیگر سبک تصمیم‌گیری هر فرد رویکرد شخصیتی او در درک و واکنش به وظیفه تصمیم‌گیری خود است [۱۴]. ۴ سبک تصمیم‌گیری زیر توسط اسکات و بروس (۱۹۹۵)، به عنوان سبک‌های عمومی تصمیم‌گیری ارائه شده‌اند:

سبک تصمیم‌گیری عقلایی: این سبک بیانگر تمایل تصمیم‌گیرنده به شناسایی تمامی راهکارهای ممکن، ارزیابی نتایج هر راهکار از تمامی جنبه‌های مختلف و در نهایت انتخاب راهکار بهینه و مطلوب توسط تصمیم‌گیرنده در هنگام مواجهه با شرایط تصمیم‌گیری است [۱۵]. به عبارتی در این سبک تصمیم‌گیری مسئله رخ داده به‌طور دقیق قابل تعریف بوده و فرد تصمیم‌گیرنده از یک فرآیند ثابت و کاملاً مشخص برای انتخاب و اجرای بهترین راه‌حل و دستیابی به اهداف پیروی می‌کند. تصمیم‌گیری شهودی: فرآیندی ناخودآگاه است که درسایه تجربه‌های استنتاج شده به دست می‌آید. در این شیوه تصمیم‌گیری فرد تصمیم‌گیرنده منطق روشنی در رابطه با درست بودن تصمیم خود ندارد، بلکه با تکیه بر بینش و فراست درونی خود، چیزی را که فکر می‌کند درست است، انجام می‌دهد.

سبک تصمیم‌گیری مشارکتی: تصمیم‌گیری مشارکتی به معنای مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری است. مشارکت کارکنان به عنوان فرآیندی درگیرکننده به منظور توانمندسازی کارکنان برای استفاده از اطلاعات آنها در راستای ایجاد ارزش و بهبود عملکرد سازمانی تعریف شده است [۱۶]. مدیرانی که از سبک تصمیم‌گیری وابستگی برخوردارند در هنگام مواجهه شدن با یک مشکل یا فرصت نیازمند این هستند که حتماً فردی در کنار آنها باشد تا کاملاً مطابق گفته‌های او عمل کنند. سبک تصمیم‌گیری آمرانه: در این سبک تمامی تصمیمات توسط مدیریت ارشد گرفته می‌شود. تصمیمات از بالا به پایین و یکطرفه است. بازنگری، کنترل و نظارت بر تصمیم‌گیری برعهده مدیر ارشد است. اعتماد و اطمینان به تصمیمات زیردست از ناحیه مدیر نزدیک به صفر است [۱۷].

سبک زندگی

واژه «سبک زندگی» ترکیبی از دو واژه «سبک» و «زندگی» است.

ایدئولوژی خود قرار می‌دهند. کنش سیاسی تابعی از فرهنگ سیاسی است. فرهنگ سیاسی، مجموعه باورها، گرایش‌ها و ایستارها، ارزش‌ها و معیارهایی است که شکل‌دهنده علل سیاسی و رفتار اجتماعی افراد جامعه در زندگی سیاسی است که ریشه در رویدادهای اجتماعی و تجارب فردی و جمعی دارد [۱۱]. با توجه به مطالب بیان شده و فقدان یک پژوهش جامع در مورد ارتباط سبک زندگی با تصمیم‌گیری مدیران بر اساس نقشه میانجی کنش سیاسی مدیران ارشد، پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط این ۳ متغیر صورت پذیرفت.

تصمیم‌گیری

تصمیم‌گیری یکی از محوری‌ترین فرآیندها در سازمان محسوب شده و به عنوان وظیفه اصلی مدیران در همه سطوح است. همه فعالیت‌های مدیریت حول و حوش تصمیم‌گیری می‌چرخد، زیرا مدیران برای انجام وظایف خود شامل برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت و کنترل می‌بایست در فرآیند مستمر و مداوم تصمیم‌گیری درگیر شوند. به عبارتی کیفیت مدیریت تابع کیفیت تصمیم‌گیری است زیرا کیفیت طرح‌ها و برنامه‌ها، اثربخشی و کارآمدی راهبردها و کیفیت نتایجی که از اعمال آنها به دست می‌آید، همگی تابع کیفیت تصمیماتی است که مدیر اتخاذ می‌کند [۱۲].

مینتزبرگ (۱۹۷۳) تصمیم‌گیری را «تعهد به عمل» تعریف می‌کند. همچنین می‌تواند به عنوان فرآیند انتخاب‌های آگاهانه و آگاهانه بین اقدامات جایگزین که امکان‌پذیر است در نظر گرفته شود. پارادایس (۱۹۹۱) تصمیم‌گیری را چنین تعریف می‌کند: «محصولی از فرآیندهای فکری که منجر به انتخاب یک اقدام عملی بین گزینه‌های متعدد می‌شود و منجر به انتخاب نهایی می‌شود.» تصمیم‌گیری یک قسمت اساسی از مدیریت است و در هر عملکردی در همه سطوح اتفاق می‌افتد که اغلب در مواجهه با نبود اطمینان، اهداف متناقض، ترجیح ارزش و نگرش‌های خطرپذیر است. مهم‌ترین شغل هر مدیر تصمیم‌گیری است. همچنین سخت‌ترین و خطرناک‌ترین است. با تصمیماتی که میلیون‌ها ارزش برای آنها تعیین شده، یک تصمیم بد می‌تواند به یک تجارت و حرفه آسیب غیرقابل جبرانی برساند. داده‌های پراکنده و نادرست باعث می‌شود که مدیران ارشد و مدیران تصمیمات تأخیرآمیز و ناقصی را با هزینه میلیون‌ها نفر اتخاذ کنند. یافتن داده‌های مناسب در زمان مناسب و تجزیه و تحلیل آنها با سرعت کافی، چالشی برای مشاغل باقیمانده است زیرا تصمیمات ضعیف ممکن است بسیار پرهزینه باشد. امروزه انتظار می‌رود تصمیم‌گیرندگان بیش از هر زمان دیگری، اغلب بدون

روانشناسانه و همچنین ارتباط آن را با اموری همچون دین، باورها، اخلاق، نگرش‌ها و امثال آن روشن می‌کند. نوع نگاه انسان به جهان، خدا، انسان و حیات پس از مرگ و نوع ارزش‌های پذیرفته شده او، تأثیری مستقیم بر انتخاب‌ها و گزینش‌های او دارد [۸].

سبک زندگی قضا و قدر: رضا به قضا و قدر الهی یعنی تسلیم در برابر اوامر و نواهی خداوند، چه قوانین و سنن حاکم بر جهان خلقت و چه قوانینی که پیامبران الهی از جانب خداوند برای سعادت انسان آورده‌اند؛ یعنی قوانین تکوینی و تشریحی. در سوره نساء می‌فرماید: «فلا وربک لا یؤمنون حتی یحکموا فیما شجر بینهم ثم لا یجدوا فی انفسهم حرجا مما قضیت و یسلموا تسلیماً (نساء آیه ۶۵): قسم به پروردگار تو ایمان نمی‌آورند مگر این که تو را حاکم سازند در اختلافات و منازعاتشان و نیابند در خودشان هیچ‌گونه ناراحتی و دلتنگی از آن چه در میان آنان قضاوت کردی و در مقابل حکم تو تسلیم شوند و آن را بپذیرند.» به طور کلی، بحث از قضا و قدر و جایگاه و تأثیر آن در زندگی روزمره انسان از ابتدایی‌ترین و شاید غامض‌ترین مسائل مطروحه در اندیشه بشر است و از این رو بیشتر مکاتب و فرق اعتقادی به ارائه تغییر و تبیینی مطابق با اعتقادات از آن مسئله پرداخته‌اند. گاه تفسیر جبرگرایانه اشعری، انسان را گرفتار زندان سرنوشت و تقدیر کرده و گاه اختیار مطلق معتزله، عنان از کف بشر ربوده و او را مختار به هر کاری دانسته است. این تیز دو سر ما را به تلقی صحیح و متناسب با دیگر سازه‌های اعتقادی فرا می‌خواند. در واقع، ایمان به قضا و قدر یکی از ارکان مهم عقاید اسلامی به‌شمار می‌رود و تأثیر فراوانی بر رفتار، عملکرد، سبک زندگی و مواضع افراد در قبال حوادث و قضایا دارد اما به شرطی که این ایمان مبتنی بر فهم صحیح معنای «قضا و قدر» باشد.

کنش سیاسی

کنش‌های سیاسی قومی همواره دغدغه حکومت‌ها بوده است. حکومت‌ها برای صیانت از حقوق شهروندی باید بدانند کدام رفتارهای قومی متناسب با هویت ملی و حفظ تمامیت ارضی بوده و کدام کنش‌های سیاسی منجر به واگرایی خواهد شد. طبیعتاً اکثر کنش‌های سیاسی قومی، به ویژه در ایران، هرچند ممکن است سیاسی باشند، اما در قالب هویت ملی شکل گرفته و اغلب وفادارانه هستند. در این میان بسیاری از رفتارهای اعتراضی بوده که ریشه در منافع مربوط به شاخص‌های توسعه و دموکراسی دارند و کمتر هسته هویتی را مورد چالش قرار می‌دهند. به همین خاطر، حکومت‌ها باید با درک این قضیه، نگاه‌های بدبینانه و همگون‌ساز را تنها در برابر گروه‌های ناسیونالیستی

سبک در لغتنامه کمبریج (۲۰۰۴) به معنای «نوع، روش، سبک اثاثیه»، «شکل دادن یا طراحی چیزی (مانند موی سر) یا شیء (مانند تکه‌ای از لباس یا اسباب و وسایل) تا به نظر جالب و جذاب آید»، «کیفیت برتر در ظاهر، طراحی یا رفتار» آمده است. سازمان بهداشت جهانی سبک زندگی را این‌گونه تعریف می‌کند: «اصطلاح سبک زندگی به روش زندگی مردم و بازتابی کامل از ارزش‌های اجتماعی، شیوه برخورد و فعالیت‌ها اشاره دارد. همچنین ترکیبی از الگوهای رفتاری و عادات فردی در سراسر زندگی (فعالیت بدنی، تغذیه، اعتیاد به الکل و دخانیات) است که در پی فرآیند جامعه‌پذیری به وجود آمده است.» [۱۸]. سبک زندگی در نگاهی کلی، به الگویی منحصر به فرد از ویژگی‌ها و عادات رفتاری انسان در زندگی روزمره و موقعیت‌های اجتماعی اشاره دارد. در سطح انضمامی، سبک زندگی نسبت بزرگی با زندگی جاری و روزمره دارد که در اشکال مختلف زندگی مانند سبک پوشش، خوردن، موسیقی، فراغت، یادگیری و مدیریت به کار می‌رود [۱۹].

ابعاد سبک زندگی

سبک زندگی هدفمند: داشتن یک هدف شامل شناسایی و تعهد در مسیر زندگی گسترده‌ای است که اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت را سازمان می‌دهد و به نوبه خود به راهنمایی رفتارهای روزمره کمک می‌کند. زندگی هدفمند با توجه به مشغله بیشتر با فعالیت‌های روزمره و انتخاب فعالیت‌های منطبق بر اهداف بلندمدت تعریف شده است. با توجه به مزایای واضح تعامل فعالیت برای سلامت جسمی، به نظر می‌رسد این مسیر توضیحی برای این است که چرا افراد هدفمند از سلامت بیشتری برخوردارند [۲۰].

سبک زندگی لذت‌گرا: به عقیده صاحب‌نظران، سبک زندگی هر فرد و جامعه متأثر از نوع باورها (جهان‌بینی) و ارزش‌های حاکم بر آن فرد و جامعه است. مشخص است که جهان‌بینی مادی و ارزش‌های لذت‌گرایانه طبیعتاً سبک زندگی خاصی را پدید می‌آورند. یکی از اصول اخلاقی که با بیشترین شهرت و گستردگی مورد اعتقاد واقع شده است، لذت‌گرایی است؛ یعنی این اصل که چیزی به جز لذت خوب نیست [۲۱].

سبک زندگی مذهبی: بر اساس رویکرد دین‌شناسانه می‌توان سبک زندگی را به این صورت تعریف کرد: «مجموعه‌ای از رفتارهای سازمان‌یافته که متأثر از باورها و ارزش‌ها و نگرش‌های پذیرفته شده و همچنین متناسب با امیال و خواسته‌های فردی و وضعیت محیطی، وجه غالب رفتاری یک فرد یا گروهی از افراد شده‌اند.» دقت و تأمل در مؤلفه‌های گوناگون این تعریف، ابعاد مهمی از سبک زندگی را برای ما نشان می‌دهد و وجه تمایز این تعریف با تعاریف جامعه‌شناسانه و

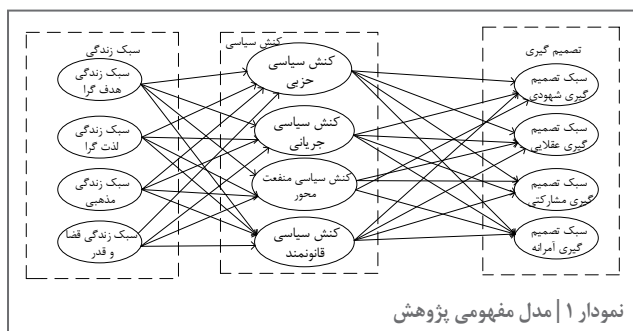
تقریباً سهمی هم‌ارز وزارت بهداشت دارد و نقش تاثیرگذاری در نظام سلامت ایران بازی می‌کند. بخش خصوصی نیز از طریق سازمان نظام پزشکی هم در ارائه خدمت فعالیت می‌کند و هم در تعیین حق ویزیت پزشکان و امثال آن تاثیرگذار است. کارشناسان اذعان دارند که تعارض منافع شدیدی در نظام سلامت ایران، به‌عنوان مثال در زمینه افزایش هزینه‌ها و تعرفه‌ها وجود دارد [۹].

راهکارهای مختلفی از جمله تصویب قوانینی برای جلوگیری از تعارض منافع، آموزش افراد، افزایش شفافیت و آشکارسازی در ابعاد مختلف مسئولیت‌های سازمانی یا فردی و ایجاد سیستم‌های بررسی و تایید رسمی در کشورهای مختلف به کار گرفته شده است [۲۷]. با این حال تعارض منافع هنوز یک مسئله پیچیده و دارای ابعاد مختلف است که مدیریت آن برای هر فرد یا سازمانی به‌منظور جلوگیری از فساد و افزایش بهره‌وری الزامی است.

روش بررسی

هر پژوهش علمی بر پایه یک چارچوب نظری استوار است که متغیرهای مورد نظر و روابط میان آنها را مشخص می‌کند. اساس این پژوهش بر دیدگاه چند تن از محققان و مدل‌های ارائه شده توسط آنها شکل گرفته است. در پژوهش حاضر متغیرها به ۳ دسته ملاک، واسطه‌ای و پیش‌بین تقسیم می‌شوند. متغیر ملاک در این پژوهش، تصمیم‌گیری مدیران است. چارچوب مفهومی سبک تصمیم‌گیری برگرفته از مدل اسکات و بروس (۱۹۹۵) است. متغیرهای واسطه‌ای این پژوهش کنش سیاسی است که بر گرفته از «نظریهٔ پارسونز» (۱۹۶۸) است [۲۸، ۲۵]. در نهایت متغیر پیش‌بین این پژوهش ابعاد سبک زندگی بر مبنای مدل طالبی (۱۳۹۶) است [۲۹]. از تلفیق نظریه‌ها و مدل‌های ذکر شده و استفاده از برخی روابط موجود بین آنها، مدل پژوهش به صورت زیر شکل گرفته است.

پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی و از بعد ماهیت و روش،

افراطی که گاهی به تجزیه‌طلبی و رفتارهای خرابکارانه و تروریستی روی می‌آورند، عملیاتی کنند.

کنش سیاسی بازیگران عرصه سیاست به چگونگی فرهنگ سیاسی آن بستگی دارد. رویکرد کنشگران سیاسی به مؤلفه‌های مختلف سیاسی همانند فلسفه سیاسی، اندیشه سیاسی، رهبران و پیروان، جامعه و علایق ویژه، نمایندگی و انتخابات، احزاب و گروه‌های فشار، کشمکش داخلی و جنگ، تفکر درباره دموکراسی، آزادی و نتیجه‌ای برخاسته از آن چنانچه موجب مشروعیت سیاسی در عرصه سیاست داخلی، کسب اعتبار جهانی و ایفای نقش بازیگری فعال در عرصه سیاست بین‌الملل شود، یا به عکس موجب سلب مشروعیت سیاسی در عرصه سیاست داخلی، انزوای سیاسی و یا ایفای نقش بازیگری غیرفعال در عرصه سیاست بین‌الملل شود، در قالب کنش و رفتار سیاسی قابلیت بررسی دارد [۱۱، ۲۲-۲۴]. کنش سیاسی بیش از هر چیز مرتبط با رفتارها و اعمال سیاسی است. عمل سیاسی، عملی است که بر اساس قدرت انجام می‌شود، یعنی ارتباط با مسائل قدرت داشته باشد [۲۳]. به بیان بهتر، منظور از کنش سیاسی، تمامی اقدامات جمعی سیاسی شده (معطوف به قدرت) قومیت‌هاست که ممکن است در مواجهه با جامعه یا دولت و حکومت اتفاق افتد. پارسونز شرط اصلی کنش سیاسی را پایگاه داوطلبانه می‌داند. او ادعاهای اندیشمندانی را که اعتقاد دارند کنش سیاسی باید آرمان‌گرایانه باشد، رد و طرد می‌کند [۲۵].

تعارض منافع

گرایش سیاسی فرد یا سبک زندگی او می‌تواند بر تصمیمات و اقدامات فردی و سازمانی‌اش اثرگذار باشد. این اثرپذیری در مفهوم تعارض منافع منعکس است. برای اولین بار در سال ۱۹۹۳ اصطلاح «تعارض منافع» استفاده شد که عبارت بود از مجموعه شرایطی که منافع یا علایق اولیه و ثانویه شخصی در خلاف جهت یکدیگر قرار می‌گیرند و شاید اقدامات و قضاوت حرفه‌ای فرد تحت تاثیر قرار بگیرد. بدین ترتیب تعارض منافع هنگامی روی می‌دهد که منافع شخصی یا اقتصادی فرد با وظایف حرفه‌ای یا سازمانی مغایرت داشته و این مغایرت توانایی او را برای اتخاذ تصمیمات و ارائه قضاوت‌های قابل اطمینان و بی‌طرف و عینی تحلیل می‌برد یا آن را ناقص می‌کند [۲۶]. برای نمونه تعارض منافع در نظام سلامت یک چالش جدی است [۲۷]. در نظام سلامت ایران نقش‌های تولید (تنظیم‌کننده)، تامین‌کننده مالی و ارائه‌کننده خدمت به روشنی تقسیم نشده است. وزارت بهداشت در هر ۳ نقش مذکور فعالیت می‌کند. سازمان تامین اجتماعی نیز در دو حیطه تامین مالی ارائه خدمت فعالیت می‌کند، به‌طوری که در تامین مالی

پس از انجام هماهنگی‌های لازم با مسئولان ذیربط، به صورت کامل تصادفی به مدیران مراجعه می‌شد و ضمن تشریح نوع مطالعه و هدف از انجام آن، پرسشنامه جهت تکمیل تحویل داده می‌شد. در مجموع ۱۶۵ پرسشنامه توزیع شد که از این تعداد ۱۴۱ پرسشنامه قابل قبول برای انجام محاسبات آماری دریافت شد. این مطالعه با کد طرح ۲۲۸۳۶۶۹ در معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مورد ارزیابی و به تصویب رسیده است. اهداف طرح برای شرکت‌کنندگان به صورت کامل و واضح توضیح داده شد. به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات جمع‌آوری شده به‌طور کامل محرمانه خواهد ماند. برای انجام روایی و پایایی پرسشنامه‌ها به صورت زیر عمل شد. مشهورترین ابزار برای آزمون قابلیت اعتماد پرسشنامه، یا همان پایایی، ضریب آلفای کرونباخ است که به منظور محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه‌هایی که ویژگی‌های مختلفی را می‌سنجند، به کار می‌رود. این کمیت بین صفر و یک تغییر می‌کند. ضریب پایایی صفر، معرف فقدان پایایی و ضریب پایایی یک، معرف پایایی کامل است. مقادیر بالای ۰/۷ برای آلفای کرونباخ مطلوب است [۳۰]. همچنین به‌منظور دستیابی به اعتبار همگرا و میزان همبستگی، آزمون‌های پایایی مرکب و میانگین واریانس اقتباس شده ارزیابی شد. پایایی مرکب بالاتر از ۰/۷

به دلیل اینکه به دنبال شناسایی عوامل و متغیرهای مرتبط با بروز تصمیم‌گیری مدیران و تعیین روابط بین آنهاست، توصیفی-پیمایشی است و از حیث زمانی از نوع تحقیقات مقطعی به شمار می‌آید. در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای و مطالعه کتاب‌ها، مقاله‌ها و پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری، اطلاعات لازم در زمینه مفاهیم و نظریه‌های مربوط به تصمیم‌گیری، کنش سیاسی و سبک زندگی جمع‌آوری شده است. همچنین برای جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های پژوهش، از روش پیمایشی استفاده شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل پرسشنامه سبک تصمیم‌گیری عمومی مدیران اسکات و بروس (۱۹۹۵) شامل ۲۵ گویه، پرسشنامه کنش سیاسی پارسونز (۱۹۶۸) شامل ۲۵ گویه و پرسشنامه سبک زندگی طالبی (۱۳۹۶) شامل ۲۴ گویه است [۲۹، ۲۸، ۲۵]. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران اجرایی استان فارس در سال ۱۳۹۹ که بالغ بر ۲۲۰ نفر بودند، است. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۱۴۱ نفر تعیین شد.

$$n = \frac{NZ^2p.q}{(N-1)d^2 + z^2p.q} = \frac{220 \times 3/84 \times 0/5 \times 0/5}{(220-1)0/0025 + 3/84 \times 0/5 \times 0/5} = 141$$

بعد از تعیین تعداد کل نمونه‌ها، به روش طبقه‌ای تصادفی نمونه‌گیری انجام شد. شیوه توزیع پرسشنامه‌ها به این صورت بود که

جدول ۱ | شاخص‌های روایی، پایایی

متغیر	ابعاد	شاخص آماری		شاخص آماری	
		آلفای کرونباخ	پایای ترکیبی (CR)	روایی همگرا	مقادیر اشتراکی
سبک زندگی	هفتمند	۰/۸۰۳	۸۶۲/۸۶۳	۵۵۷/۵۵۷	۵۵۷/۵۵۷
	منه‌بی	۰/۸۵۸	۰/۸۹۱	۰/۵۰۹	۰/۵۰۹
	لذت-گرا	۰/۷۳۶	۰/۷۷۴	۰/۴۷۱	۰/۴۷۱
	قضاوقدر	۰/۷۶۱	۰/۸۱۱	۰/۵۱۷	۰/۵۱۷
کنش سیاسی	حزبی	۰/۷۳۹	۰/۷۸۸	۰/۴۸۸۰	۰/۴۸۸
	جریانی	۰/۸۱۹	۰/۸۲۶	۰/۴۸۴	۰/۴۸۴
	قانونمند	۰/۷۷۳	۰/۸۴۲	۰/۴۷۶	۰/۴۷۶
	منفعت‌محور	۰/۷۶۹	۰/۷۹۸	۰/۵۱۱	۰/۵۱۱
تصمیم‌گیری	عقلانی	۰/۸۵۴	۰/۸۸۷	۰/۴۹۷	۰/۴۹۷
	احساسی/شهودی	۰/۸۱۰	۰/۸۶۴	۰/۵۱۴	۰/۵۱۴
	مشارکتی	۰/۷۰۰	۰/۸۱۷	۰/۵۳۰	۰/۵۳۰
	آمرانه	۰/۷۶۱	۰/۸۴۸	۰/۴۸۸	۰/۴۸۸

جدول ۲ | مقادیر T-values برای هر یک از متغیرهای پژوهش

مسیر بین سازه‌ها	شاخص آماری		
	ضریب مسیر	معیار T	سطح معناداری
سبک زندگی هدفمند => کنش سیاسی حزبی	۴۳۲/۰	۷۷۷/۲	۰۰۸/۰
سبک زندگی هدفمند => کنش سیاسی جریانی	۳۸۳/۰	۴۳۷/۲	۰۱۹/۰
سبک زندگی هدفمند => کنش سیاسی قانونمند	۵۱۷/۰	۲۳۴/۴	۰۰۱/۰
سبک زندگی هدفمند => کنش سیاسی منفعت‌محور	۱۰۶/۰	۵۵۶/۰	۷۵۹/۰
سبک زندگی مذهبی => کنش سیاسی حزبی	۱۷۷/۰	۱۴۲/۱	۱۵۷/۰
سبک زندگی مذهبی => کنش سیاسی جریانی	۶۹۸/۰	۰۵۶/۱۲	۰۰۱/۰
سبک زندگی مذهبی => کنش سیاسی قانونمند	۷۲۱/۰	۰۸۷/۱۰	۰۰۱/۰
سبک زندگی مذهبی => کنش سیاسی منفعت‌محور	۱۶۰/۰	۱۷۰/۱	۲۴۳/۰
سبک زندگی لذت‌گرا => کنش سیاسی حزبی	۷۱۰/۰	۱۶۸/۱۴	۰۰۱/۰
سبک زندگی لذت‌گرا => کنش سیاسی جریانی	۲۹۳/۰	۲۵۲/۳	۰۰۱/۰
سبک زندگی لذت‌گرا => کنش سیاسی قانونمند	۱۴۶/۰	۲۷۵/۱	۴۱۹/۰
سبک زندگی لذت‌گرا => کنش سیاسی منفعت‌محور	۶۶۸/۰	۴۷۰/۱۵	۰۰۱/۰
سبک زندگی قضاو‌قدر => کنش سیاسی حزبی	۴۳۱/۰	۱۶۲/۲	۰۱۳/۰
سبک زندگی قضاو‌قدر => کنش سیاسی جریانی	۵۵۵/۰	۱۵۷/۶	۰۰۱/۰
سبک زندگی قضاو‌قدر => کنش سیاسی قانونمند	۱۰۴/۰	۸۶/۰	۸۱۸/۰
سبک زندگی قضاو‌قدر => کنش سیاسی منفعت‌محور	۵۹۴/۰	۱۵۵/۸	۰۳۲/۰
کنش سیاسی حزبی => تصمیم‌گیری عقلانی	۲۲۱/۰	۶۹۵/۱	۰۹۱/۰
کنش سیاسی حزبی => تصمیم‌گیری شهودی	۱۱۸/۰	۱۲۲/۱	۲۲۳/۰
کنش سیاسی حزبی => تصمیم‌گیری مشارکتی	۱۸۳/۰	۱۴۷/۱	۱۴۳/۰
کنش سیاسی حزبی => تصمیم‌گیری آمرانه	۰۲۴/۰	۲۵۰/۰	۸۰۳/۰
کنش سیاسی جریانی => تصمیم‌گیری عقلانی	۷۳۹/۰	۲۹۲/۱۷	۰۰۱/۰
کنش سیاسی جریانی => تصمیم‌گیری شهودی	۱۶۴/۰	۳۲۶/۱	۱۸۶/۰
کنش سیاسی جریانی => تصمیم‌گیری مشارکتی	۱۴۸/۰	۱۱۳/۱	۲۶۷/۰
کنش سیاسی جریانی => تصمیم‌گیری آمرانه	۱۵۵/۰	۵۲۷/۱	۲۲۴/۰
کنش سیاسی قانونمند => تصمیم‌گیری عقلانی	۶۴۵/۰	۶۵۰/۱۱	۰۰۱/۰
کنش سیاسی قانونمند => تصمیم‌گیری شهودی	۲۳۱/۰	۲۵۸/۱	۲۱۰/۰
کنش سیاسی قانونمند => تصمیم‌گیری مشارکتی	۳۵۹/۰	۰۸۷/۲	۰۳۸/۰
کنش سیاسی قانونمند => تصمیم‌گیری آمرانه	۱۲۳/۰	۲۳۷/۱	۲۱۷/۰
کنش سیاسی منفعت‌محور => تصمیم‌گیری عقلانی	۰۴۸/۰	۶۰/۰	۵۴۸/۰
کنش سیاسی منفعت‌محور => تصمیم‌گیری شهودی	۵۱۲/۰	۳۳۳/۴	۰۰۱/۰
کنش سیاسی منفعت‌محور => تصمیم‌گیری مشارکتی	۴۹۳/۰	۳۴۳/۳	۰۰۱/۰
کنش سیاسی منفعت‌محور => تصمیم‌گیری آمرانه	۶۷۱/۰	۶۲۵/۷	۰۰۱/۰
سبک زندگی => کنش سیاسی	۷۱۸/۰	۱۲۳/۱۴	۰۰۱/۰
سبک زندگی => تصمیم‌گیری	۴۸۴/۰	۴۲۲/۹	۰۰۱/۰
کنش سیاسی => تصمیم‌گیری	۵۱۰/۰	۵۴۳/۹	۰۰۱/۰

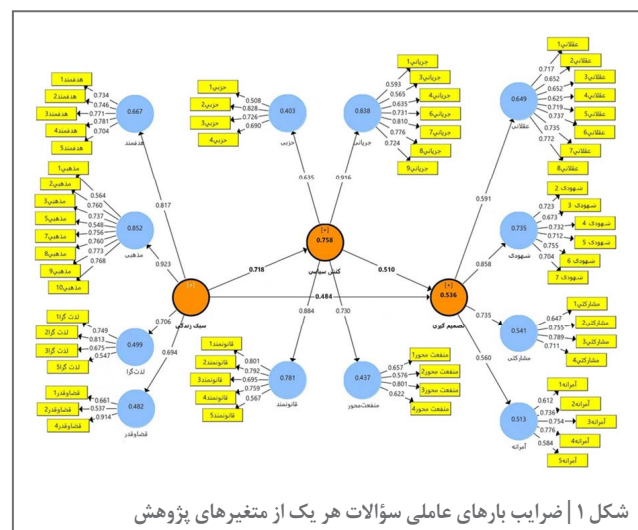
همراه با میانگین واریانس حداقل ۰/۴ دو شرط لازم برای اعتبار همگرا و همبستگی یک سازه هستند [۳۱].

همان‌گونه که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ هر از یک سازه‌های پژوهش (متغیرها)، بالاتر از ۰/۷ و میانگین واریانس استخراج شده (AVE) و مقادیر اشتراکی برای هر از یک سازه‌های پژوهش (متغیرها)، بالاتر از ۰/۴ است، بنابراین پایایی ترکیبی، روایی همگرا و معیار Communnality مورد تأیید بوده و نشان‌دهنده برآزش مدل اندازه‌گیری پژوهش است که در ادامه خروجی نرم افزار بارهای عاملی ارائه شده است.

در قسمت تحلیل داده‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) با رویکرد روش حداقل مربعات جزئی و با استفاده از نرم‌افزار Smart Pls 3 برای بررسی الگوی مفهومی پژوهش بهره گرفته شده است.

یافته‌ها

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، آماره t به جز مسیر بین متغیر سبک زندگی هدفمند و کنش سیاسی منفعت‌محور، سبک زندگی مذهبی و کنش سیاسی حزبی، سبک زندگی لذت‌گرا و کنش سیاسی قانونمند، سبک زندگی قضا و قدر و کنش سیاسی قانونمند، کنش سیاسی حزبی و تصمیم‌گیری عقلانی، کنش سیاسی حزبی و تصمیم‌گیری شهودی، کنش سیاسی حزبی و تصمیم‌گیری مشارکتی، کنش سیاسی حزبی و تصمیم‌گیری آمرانه، کنش سیاسی جریانی و تصمیم‌گیری شهودی، کنش سیاسی جریانی و تصمیم‌گیری مشارکتی، کنش سیاسی جریانی و تصمیم‌گیری آمرانه، کنش سیاسی قانونمند و تصمیم‌گیری شهودی،

پیش‌بینی متوسط به بالا و کنش سیاسی جریانی، کنش سیاسی قانونمند و تصمیم‌گیری عقلانی، از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر است که نشان‌دهنده معناداری روابط میان متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد است.

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، با توجه به ضریب معناداری مسیر میان دو متغیر سبک زندگی و کنش سیاسی (۱۴/۱۲۳) و همچنین کنش سیاسی و تصمیم‌گیری (۹/۵۴۳)، که از ۱/۹۶ بیشتر است، با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که متغیر سبک زندگی در حدود ۳۶ درصد از طریق متغیر میانجی کنش سیاسی، بر تصمیم‌گیری مدیران ارشد سازمان‌های اجرایی استان فارس، تأثیر غیرمستقیم و معناداری دارد (۰/۷۱۸ × ۰/۵۱۰). در نتیجه رابطه واسطه‌ای پژوهش مورد تأیید قرار می‌گیرد.

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، تمامی ابعاد هر دو متغیر کنش سیاسی و تصمیم‌گیری دارای مقدار R^2 بالای متوسط و قوی هستند. بنابراین تمام متغیرهای وابسته پژوهش از مقدار R^2 مطلوبی برخوردارند که نشان از برازش ساختاری مدل پژوهش دارد. همچنین با توجه به مقدار Q^2 ، مدل پژوهش در مورد سازه کنش سیاسی حزبی، کنش سیاسی منفعت‌محور و تصمیم‌گیری شهودی از قدرت پیش‌بینی نزدیک به متوسط، تصمیم‌گیری مشارکتی و آمرانه از قدرت

$$GOF = \sqrt{\text{Communnality} \times R\text{Squares}}$$

$$GOF = \sqrt{0.511 \times 0.503} = 0.506$$

بر اساس فرمول بالا، مقدار ۰/۵۰۶ برای معیار GOF محاسبه شد که نشان از برازش قوی مدل کلی پژوهش حاضر دارد.

بحث

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل علی سبک زندگی بر تصمیم‌گیری مدیران ارشد بر اساس نقش میانجی کنش سیاسی صورت پذیرفت. این پژوهش بر مبنای هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است که قصد دارد از طریق روش‌های علمی به توسعه هرچه بهتر تصمیم‌گیری مدیران در بلندمدت کمک کند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که سبک زندگی، تأثیر معناداری بر شیوه تصمیم‌گیری مدیران ارشد استان فارس دارد.

نتایج پژوهش نشان داد که سبک زندگی بر کنش سیاسی تأثیر دارد. دو بعد وجود انسان شامل بینش و گرایش بر بعد سوم او که کنش و عامل برون‌داد و مرجع قضاوت‌ها پیرامون شخصیت و رفتار و علائق و سلاقی اوست تأثیرگذار است. حکمرانان و مدیران و همه صاحبان خرد - اندیشه، حرفه‌ها و اجزا و عناصر جامعه انسانی از خرد و کلان، به طور معمول و مستمر از آغاز بلوغ عقلانی و متمکن شدن به قدرت - ثروت -

کنش سیاسی قانونمند و تصمیم‌گیری آمرانه، کنش سیاسی منفعت‌محور و تصمیم‌گیری عقلانی، از مقدار ۱/۹۶ بزرگ‌تر است که نشان‌دهنده معناداری روابط میان متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد است. همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، با توجه به ضریب معناداری مسیر میان دو متغیر سبک زندگی و کنش سیاسی (۱۴/۱۲۳) و همچنین کنش سیاسی و تصمیم‌گیری (۹/۵۴۳)، که از ۱/۹۶ بیشتر است، با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که متغیر سبک زندگی در حدود ۳۶ درصد از طریق متغیر میانجی کنش سیاسی، بر تصمیم‌گیری مدیران ارشد سازمان‌های اجرایی استان فارس، تأثیر غیرمستقیم و معناداری دارد (۰/۷۱۸ × ۰/۵۱۰). در نتیجه رابطه واسطه‌ای پژوهش مورد تأیید قرار می‌گیرد.

همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، تمامی ابعاد هر دو متغیر کنش سیاسی و تصمیم‌گیری دارای مقدار R^2 بالای متوسط و قوی هستند. بنابراین تمام متغیرهای وابسته پژوهش از مقدار R^2 مطلوبی برخوردارند که نشان از برازش ساختاری مدل پژوهش دارد. همچنین با توجه به مقدار Q^2 ، مدل پژوهش در مورد سازه کنش سیاسی حزبی، کنش سیاسی منفعت‌محور و تصمیم‌گیری شهودی از قدرت پیش‌بینی نزدیک به متوسط، تصمیم‌گیری مشارکتی و آمرانه از قدرت

جدول ۳ نتایج آزمون تحلیل مسیر مربوط به نقش میانجی کنش سیاسی

نتیجه آزمون	ضریب معناداری (t)	ضریب مسیر	جهت مسیر
تأیید	۱۴/۱۲۳	۰/۷۱۸	کنش سیاسی => سبک زندگی
تأیید	۹/۵۴۳	۰/۵۱۰	تصمیم‌گیری => کنش سیاسی
تأیید	-	۰/۳۶۶	تصمیم‌گیری => کنش سیاسی => سبک زندگی

جدول ۴ شاخص‌های برازش مدل پژوهش

متغیر	شاخص آماری	
	R^2	(Q^2)
کنش سیاسی حزبی	۰/۳۵۸	۰/۱۸۸
کنش سیاسی جریانی	۰/۷۷۷	۰/۳۴۱
کنش سیاسی قانونمند	۰/۷۵۳	۰/۳۱۳
کنش سیاسی منفعت‌محور	۰/۳۹۰	۰/۱۷۲
تصمیم‌گیری عقلانی	۰/۵۶۸	۰/۳۲۹
تصمیم‌گیری احساسی/شهودی	۰/۴۱۲	۰/۱۸۴
تصمیم‌گیری مشارکتی	۰/۳۷۴	۰/۲۷۵
تصمیم‌گیری آمرانه	۰/۴۶۳	۰/۲۴۴

خود را در تمام عرصه‌های زندگی مردم به خوبی نمایان ساخته است. نتایج این فرضیه با پژوهش نقوی و همکاران (۱۳۹۶) همسو است [۲۲].

نتیجه‌گیری

به‌عنوان نتیجه‌گیری کلی نیز می‌توان بیان کرد که محقق در این بررسی علمی به نتایج زیر دست یافته که بسیار حائز اهمیت است. در صورت کاربردی‌سازی، این نتایج می‌تواند تأثیر به‌سزایی در پیشبرد اهداف کلان و جزئی مدیریت اجرایی استان داشته باشد. بر اساس نتایج حاصله از آزمون معادلات ساختاری، مشخص شد که سبک زندگی بر کنش سیاسی اثر معناداری دارد و اصولاً کنش سیاسی و عضویت در جریانات، گروه‌ها و احزاب سیاسی، متأثر از سبک و شیوه زندگی است. از سوی دیگر همین بررسی نشان داد که کنش سیاسی بر نظام و شیوه تصمیم‌گیری مدیران مورد آزمون تأثیر معناداری دارد. به معنای دقیق کلمه این پارامتر نشانگر این است که مدیران عموماً آنچنان تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری می‌کنند که آموزه‌های سیاسی آنان را راهبری و هدایت می‌کند. هرچند بخشی از مدیران با تظاهر و رفتار نمایشی سعی بر این دارند که تصمیمات خود را مبرا از تأثیرپذیری از خاستگاه و وابستگی سیاسی و جریانی نشان دهند. بر اساس همین نتایج مشخص شد که سبک زندگی با از طریق متغیر میانجی کنش سیاسی بر تصمیم‌گیری مدیران ارشد استان تأثیر غیرمستقیم معناداری دارد و به بیان ساده، نتایج حاصله تقریباً هر ۳ فرضیه کلان پژوهش شامل تأثیر سبک زندگی بر کنش سیاسی و تأثیر کنش سیاسی بر تصمیم‌گیری و تأثیر سبک زندگی بر تصمیم‌گیری از مسیر میانجی کنش سیاسی مورد تأیید قرار گرفته است. با توجه به وجود اثر معنادار سبک زندگی روی کنش سیاسی و تأثیر کنش سیاسی روی تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری که در پژوهش حاضر به دست آمد می‌توان این احتمال را داد که سبک زندگی لذت‌گرا و کنش سیاسی منفعت‌محور (با سطح معناداری ۰,۰۰۱) می‌تواند زمینه‌ساز ظهور پدیده تعارض منافع باشد. در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در بخش مراقبت از سلامت اعم از تصمیم‌گیری در مورد تجهیزات پزشکی و داروها و نیز تصمیم‌گیری در حوزه پوشش بیمه‌ای برای خدمات سلامت و تعیین تعرفه‌های خدمات تشخیصی و درمانی و نیز راه اندازی نظام ارجاع و پزشکی خانواده و تجویز اقدامات تشخیصی و درمانی و سایر حوزه‌ها نمی‌توان رابطه بین سبک زندگی و تصمیم‌گیری با میانجی کنش سیاسی را که منجر به ظهور قدرتمند پدیده تعارض منافع می‌شود، نادیده گرفت [۹، ۲۷].

پرستیژ و منزلت‌های اداری - سیاسی - فرهنگی - اقتصادی - اجتماعی - نظامی - علمی و غیره دست به تصمیم‌گیری می‌زنند و اصولاً تمام فعالیت‌های بشر محصول تصمیم‌گیری صحیح و غلط یا ناقص است که گاهاً بعضی از این تصمیمات، جنبه کروی، قاره‌ای، منطقه‌ای، ملی و بخش اعظمی از آنها جنبه استانی و محلی پیدا می‌کند. چرا و چگونه و تحت تأثیر چه مکانیزم‌هایی دو انسان در محیط عملیاتی مشابه، تصمیم‌های متفاوت می‌گیرند که پیامدهای این تصمیمات در بسیاری از مواقع باعث پیشرفت یا اخلاص در حیات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و حتی خانوادگی مردمان یک زیست‌بوم می‌شود؟ رفتار ما تابعی از تصمیم ماست اما شناخت اینکه بن‌مایه این تصمیم چیست بسیار حیاتی است. بدون شک تعاملات انسانی متأثر از عوامل گوناگون برونی و درونی است که شاکله وجودی او را قوام می‌بخشد. اما اگر بپذیریم که انواع کنش‌های انسانی محصول شیوه‌های اندیشه - تفکر و علاقه‌هاست، اولین محل تجلی همه بینش‌ها و گرایش‌های ذهنی و قلبی، شیوه زندگی فردی - خانوادگی و اجتماعی است که در تمام طول حیات انسان همواره می‌تواند به صورت جزئی یا کلی تغییر کند. سبک زندگی آموزه‌های آموخته شده و تجربه شده انسان است که از دل همه تجربیات سخت، تلخ و شیرین برآمده و او را راهبری و هدایت کرده و می‌کند. نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش دی مور (۲۰۱۷)، همسو است [۲۴].

نتایج یافته‌ها نشان داد که کنش سیاسی مدیران بر سبک تصمیم‌گیری مدیران ارشد تأثیرگذار است. در این مقاله به دنبال آن بودیم که تأثیر سبک زندگی یا به عبارت دیگر شیوه زیست فردی - خانوادگی و اجتماعی مدیران ارشد استان فارس را بر نظام تصمیم‌آنان تعیین و آشکار سازیم اما این بررسی بدون تأمل و ملاحظه، تأثیر نقش میانجی کنش سیاسی نارسا و ناقص بود. تحولات و تغییرات سیاسی اجتماعی به ویژه بعد از انقلاب اسلامی و دخالت مؤلفه‌ها و خاستگاه تفکر و کنش سیاسی بر کسب قدرت در ساختارهای گوناگون کشور، بالاخص ساختار اجرایی، بیانگر حضور و تأثیر قدرتمند هسته عنصر کنش یا وابستگی سیاسی و جریانی در انتخاب و انتصاب مدیران اجرایی تا پایین‌ترین سطوح ساختار دولت‌های بعد از انقلاب بوده و هست. قدرت یافتن احزاب و جریانات و گروه‌های سیاسی، بلافاصله بعد از دفاع مقدس در آستانه دهه ۱۳۷۰، امری مثبت و در مقطعی نیز زیان‌بار بوده، چون سوءاستفاده از رانت قدرت حاصل جریان سیاسی و منصوب‌سازی مدیران و منفور و معزول‌سازی بخشی از مدیران کارآمد در همه این دولت‌ها تبدیل به یک رویه کلان مدیریتی در کشور شده که طی این چند دهه اثرات جانبی

تشکر و قدردانی

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از تمامی شرکت‌کنندگان در مطالعه سپاسگزاری کنند. این مطالعه مستخرج از پایان‌نامه آقای سعید کوشکی جهرمی در مقطع دکتری تخصصی است که با کد ۲۲۸۳۶۶۹ در معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مورد ارزیابی و به تصویب رسیده است.

References

14. Oliveira A. A discussion of rational and psychological decision-making theories and models: The search for a cultural-ethical decision-making model. *Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies*. 2007;12(2):12-7.
15. Tatum BC, Eberlin R, Kottraba C, Bradberry T. Leadership, decision making, and organizational justice. *Management decision*, 2003.
16. Eze SC, Olatunji S, Chinedu-Eze VC, Bello AO. Key success factors influencing SME managers' information behaviour on emerging ICT (EICT) adoption decision-making in UK SMEs. *The Bottom Line*, 2018.
17. Zahrabi A-R, Mohebi A. Explain the effect of management style with the mediating role of organizational culture on silence Organizational. *Applied Studies in Management and Development Sciences*. 2018;6(14):41-52. [Persian]
18. Manafi-SharafAbad K, Zamani E, MahdaviKah A. The ideal lifestyle in achieving a good life by reflecting on Islamic teachings. *Cultural Engineering*. 2014;9(82):42-66.
19. Zakaei M-S. *Youth leisure styles*: Tehran: Tisa Publication, 2012. [Persian]
20. Hill PL, Edmonds GW, Hampson SE. A purposeful lifestyle is a healthful lifestyle: Linking sense of purpose to self-rated health through multiple health behaviors. *J Health Psychol*. 2019;24(10):1392-400.
21. Ehli B. Is Epicurus a direct realist? *Res Cogitans*. 2017;8(1):41-9.
22. Seyed-Naghavi M-A, Shakiba-Jamalabad G, Jalali S-H. Political Foundation of Decision-Making in Formation of Market-Oriented Strategic Collaboration between Start-ups. *IT Management Studies*. 2018;6(22):23-47. [Persian]
23. Alem A-A. *Foundation of Politics Science*. Tehran: Ney Publication, 2004. [Persian]
24. De Moor J. Lifestyle politics and the concept of political participation. *Acta Politica*. 2017;52(2):179-97.
25. Parsons T. *The Structure of Social Action: A Study in Social Theory with Special Reference to a Group of European Writers*: Free Press; 1968.
26. Manzoor D, Abbasi-Kallash M. The Role of Transparency in Reducing Corruption, Global Experiences Lessons for Iran. *Quarterly Journal of Fiscal and Economic Policy*. 2019;7(27):87-103. [Persian]
27. Jafarian A, Parsapour A, Asghari F, Shahi F. Conflict of Interests in the Health System, Generalities and Management Framework. *Iranian Journal of Culture and Health Promotion*. 2021;5(1):29-35. [Persian]
28. Scott SG, Bruce RA. Decision-making style: The development and assessment of a new measure. *Educational and psychological measurement*. 1995;55(5):818-31.
29. Hassani M-H, Zakaei M-S, Talebi A, Entezari A. Conceptualizing cultural lifestyle. *Cultural Sociology*. 2017;8(1):23-45. [Persian]
30. Wetzels M, Odekerken-Schröder G, Van Oppen C. Using PLS path modeling for assessing hierarchical construct models: Guidelines and empirical illustration. *MIS Quarterly*. 2009:177-95.
31. Fornell C, Larcker DF. Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *J Mark Res*. 1981;18(1):39-50.
1. Hadizadeh-Moghaddam A, Tehrani M. A study of the relationship between general decision making styles of managers in public organizations. *Journal of Public Administration*. 2008;1(1):123-38. [Persian]
2. Orlandi LB, Pierce P. Analysis or intuition? Reframing the decision-making styles debate in technological settings. *Management Decision*, 2020.
3. Vyatkin A, Fomina L, Shmeleva ZN, editors. Empathy, emotional intelligence and decision-making among managers of agro-industrial complex. The role of tolerance for uncertainty in decision-making. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*; 2019: IOP Publishing.
4. Kaviani M. Quantifying and measuring the Islamic way of life. *Ravanshenasi-va-Din*. 2011;4(2):27-44. [Persian]
5. Majdi A-A, Sadr-Nabavi R, Behravan H, Hooshmand M. The young's life style and its relationship with cultural and economic capital of their parents in Mashhad city. *Journal of Social Sciences*. 2010;7(2):131-61. [Persian]
6. Wan M, Toppinen A. Effects of perceived product quality and Lifestyles of Health and Sustainability (LOHAS) on consumer price preferences for children's furniture in China. *Journal of Forest Economics*. 2016;22:52-67.
7. Motamedi A. Good life style based on communication perspective (the human relationship with God, others and nature). *Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*. 2013;4(13):125-41. [Persian]
8. Sharifi A-H. Lifestyle as an indicator to assess the level of faith. *Ma'rifat-i Farhangi Ejtemaii*. 2012;3(3):49-62. [Persian]
9. Shirdel R. surveying health system of Iran about financial Structural conflict of interest. 2019;14(2):113-25.
10. Fallah H, Ashraf-Ganjavi M-A. Spatial identity of an urban space. *Architecture and Urban Planning Conference*; Kerman, 2005. [Persian]
11. Kavianirad M, Azizikaveh A. The Role of Spatial Identity in the Occurrence of Political Action Case Study: Enghelab Square and Street in Tehran. *Applied Research in Geographical Sciences*. 2011;11(20):151-68. [Persian]
12. Guo KL. DECIDE: a decision-making model for more effective decision making by health care managers. *The health care manager*. 2020;39(3):133-41.
13. Frisk JE, Bannister F. Improving the use of analytics and big data by changing the decision-making culture: A design approach. *Management Decision*, 2017.